

Fedir Prylypko

VARIABILITY OF COMMUNICATIVE UNITS IN ANIMATED DIALOGUES

The article is devoted to the study of lexical-phraseological communicative units, which consist of a permanent (stereotyped) and variable (variational) part. The concept of “communicative unit of an open structure” is substantiated in the article. It is noted, that such linguistic units are characterized by laconic and informative content, thus becoming an integral part of a communicative act, attracting attention and contributing to a better understanding of the interlocutors. The factors of formation of communicative units of an open structure (social, situational, normative, the principle of stereotyping, language expressiveness and actualization of linguistic signs) are outlined.

Attention of researchers, above all, attracts grammatical constructions, prototypes of models of communication in different situations. After all, assimilation of stereotypes facilitates communication, allows you not to create the expressions every time, but to recreate it as a ready phrase.

Since the universal classification of the communicative unit has not developed yet, the article proposes the differentiation of such expression units by the morphological expression of the variable component. Three types of communicative units of an open structure are considered: with a variable component of the noun, with a variable component of the pronoun and with a variable component of the verb.

УДК 81'38

Анастасія Синиця

ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА ПРЕЦЕДЕНТНОСТІ

Стаття присвячена питанню визначення й типології сфер-джерел прецедентних феноменів, що функціонують у масмедійному дискурсі. Методом суцільної вибірки з газети «Сільські вісті» було відібрано тексти, що містять прецедентні феномени як у заголовках, так і в текстах публікацій, і проаналізовано їх за сферами їхнього походження.

Ключові слова: прецедентний феномен, сфера-джерело, масмедія, джерела прецедентності, художня література.

The article is devoted to the question of definition and typology of spheres-sources of precedent phenomena that function in mass-media discourse. Using the method of continuous election from the «Silski Visti» new spaper, texts containing precedent phenomena, both in the heading and in the texts of publications, were selected and the spheres-sources of their origin were analyzed.

Key words: *precedent phenomenon, sphere-source of origin, massmedia, sources of precedent, fiction.*

Одним із найпопулярніших сьогодні мовних явищ, що привертають увагу не лише лінгвістів, є прецедентні феномени. Будь-який читач, слухач, хоч і не має уявлення про такий філологічний термін, обов'язково помітить відповідне мовне явище на шпальтах газет, у радіо- й телеефірах, на вебсторінках інтернет-видань. Когнітивні і комунікативно-прагматичні ознаки, функції прецедентного феномену, детально описані у добре відомих дослідженнях Ю. Караулова, В. Красних, Д. Гудкова та ін., роблять це мовне явище чи не найчастотнішим засобом впливу на читача / слухача, що є однією з причин його використання в медійних ресурсах не лише України. Прецедентність і прецедентні феномени є актуальними предметами вивчення як вітчизняних науковців (А. Нікітіна, Л. Дідун та ін.), так і зарубіжних учених (М. Бахтін, Н. Бурвікова, В. Костомаров, Т. Бел, Д. Чендлер, Дж. Мілер, П. Тул, Б. Зомер та ін.).

Різні аспекти вивчення прецедентних феноменів у засобах масової інформації стали предметом розгляду в працях Ю. М. Великогорода [2009; 2012; 2016], у яких дослідник зосередив свою увагу на класифікації та функціях прецедентних феноменів в американському медіадискурсі, особливо наголошуючи на їхній функції забезпечувати культурну спадковість і континуальність. Прецедентні імена в німецькому медіадискурсі досліджує Ю. А. Блінова [2007; 2014], у єгипетських масмедіа – В. Ф. Ібрагім, Р. Е. Дарвіш [2014] та ін. Звертаємо увагу на пошуки прецедентних феноменів зі сферою-джерелом «німецька культура» в російському медіадискурсі в публікаціях Л. В. Бикової та О. Є. Коптякової [2017]. Автори виявили численні факти

використання прецедентного імені *Мюнхгаузен* і дослідили його функціонально-семантичні трансформації, а також зв'язок із прецедентним текстом.

Різні види прецедентних феноменів у сучасному українському медійному дискурсі початку XXI ст. вивчає І. В. Сахарук (Богданова) [2011; 2014; 2015], яка переважно зосереджує увагу на сугестивній дії прецедентних феноменів. А. Р. Зеленська аналізує прецедентні біблійні топоніми у публіцистичному україномовному дискурсі, зокрема в газетах «Україна молода», «День», «Дзеркало тижня». Авторка здійснила спробу класифікувати прецедентні імена й топоніми, визначила критерії виявлення прецедентних імен [2013].

Основні сфери-джерела виникнення прецедентності виокремила І. В. Сахарук, назвавши такі джерела: 1) суспільна сфера, у межах якої актуалізовані теми політики, криміналу, важливі суспільні події, громадські діячі та об'єднання, державні нагороди; 2) сфера науки і мистецтва, до якої віднесено різні галузі знань, літературу і фольклор, міфологію, естрадне мистецтво, кінематограф та інші види мистецтва; 3) сфера релігії, куди зараховано різні конфесії та вірування [Сахарук 2012: 164]. Автор також зазначає, що наведена класифікація може бути уточнена і розширена за рахунок деталізації кожної із визначених сфер, а також констатує кількісну перевагу прецедентних феноменів зі сфери-джерела «Література»: «ця підгрупа є найбільш актуальною і продуктивною на сьогодні» [Там само].

Детальніший опис і класифікацію літературних джерел прецедентних феноменів, уживаних у російських масмедійних ресурсах, знаходимо в дисертаційному дослідженні О. С. Боярських. Серед сфер-джерел літературних прецедентних феноменів, що використовуються в сучасних російських ЗМІ, О. С. Боярських розглядає російську літературу та фольклор, зарубіжну літературу [2008].

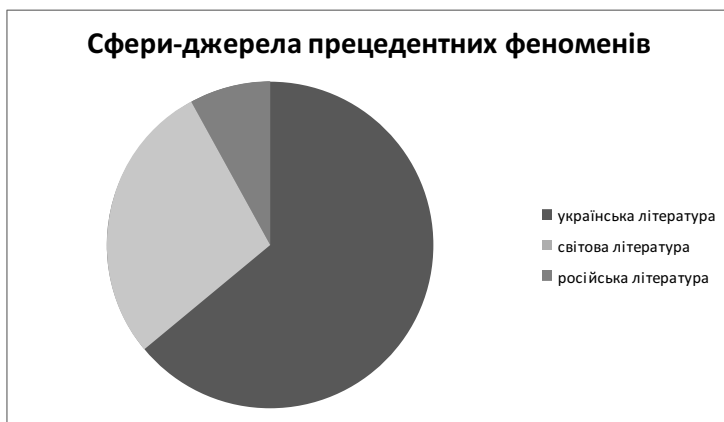
Питання функціонування власних імен, джерелом походження яких є художня література, розглянуто у статтях О. Б. Сприси [2014]. Авторка аналізує антропоніми з погляду

реалізації ними потенціалу прецедентності в українських й арабських енігматичних текстах (текстах кросвордів). Це дало змогу виявити роль і місце цієї ментальної сфери у процесах категоризації та концептуалізації дійсності свідомістю носіїв цих мов, відображених у відповідних національних когнітивних базах.

Прецедентні феномени літературного походження – непоодинокі явище в різномовних текстах. Вплив літератури на гуманітарні процеси загалом дав підстави сучасним дослідникам говорити про літературоцентричність як одну з ознак сучасної культури загалом. При дослідженні прецедентних феноменів у різних типах дискурсу, створених різними мовами (російською, англійською, німецькою, арабською та ін.), теза про літературоцентризм підтверджується численними прикладами використання мовних одиниць літературного походження. Літературоцентризм є характерною ознакою й україномовного масмедійного дискурсу початку ХХІ ст. Беззаперечним доказом цього вважаємо функціонування прецедентних одиниць, що походять із такої сфери-джерела, як «Література». Це стало основою для визначення **мети і завдань** дослідження, а саме: виявити й проаналізувати прецедентні феномени зі сфери-джерела «Література», класифікувати виявлені одиниці за сферою-джерелом та видами прецедентних феноменів.

Матеріалом цієї публікації стали прецедентні феномени літературного походження, що функціонують сьогодні в масмедійному дискурсі України. Для написання статті були опрацьовані тексти з газети «Сільські вісті» за 2017, 2013 (усі номери за листопад, грудень), 2014 (січень, лютий) роки. **Методом** суцільної вибірки відібрано 165 текстів, що містять прецедентні феномени як у заголовках, так і в текстах публікацій. Серед відібраних текстів 19 – становлять ті, в яких прецедентні феномени пов'язані з текстами художньої літератури. Усього було виявлено 25 (100%) уживань прецедентних феноменів різних видів. Прецедентні феномени, що своїм походженням пов'язані з українською літературою, становлять 14 слововживань (64%); зі світовою

літературою – 7 (28%); з російською художньою літературою – 4 слововживання (8%). Їх процентне відношення можна зобразити діаграмою:

Серед прецедентних феноменів зі сфери-джерела «Українська література» розрізняємо такі, що пов'язані

а) з давньою українською літературою: 1) *Всякому городу нрав і права* (10.12.2013. № 145 (19038)) ← Однойменний вірш Григорія Сковороди (1722–1794);

б) з українською літературою XIX ст.: 1-а) *За принципом Охримової свити* (14.11.2013. № 134 (19027)); 1-б) *Це все нагадає байку Глібова про Охримова свиту, латки для якої брали із неї ж. Тобто в одному місці відривали клапоть і пришивали в іншому* (14.11.2013. № 134 (19027)) ← Байка Леоніда Глібова «**Охримова свита**» (1853 р.); 2) *«Дух, що тіло рве до бою...»* (14.11.2013. № 134 (19027)) ← Рядки з вірша Івана Франка «Гімн» («Вічний революціонер»), що був написаний у 1880 р.; 3) *Не коні винні* (20.01.2017. № 5 (19450)) ← «**Коні не винні**» – новела М. Коцюбинського, написана у 1912 році; 4-а) *Зачаровані Диканькою* (3.01.2014. № 1 (19048)) ← прецедентне ім'я, що пов'язане з прецедентним текстом – відомою повістю Миколи Гоголя «Вечори на хуторі біля Диканьки»; 4-б) *Минуло 180 років відтоді, коли Микола Васильович Гоголь закінчив свій цикл повістей «Вечори на хуторі поблизу Диканьки», зокрема поставив крапку в дивовижній «Ночі перед Різдом».* Але

не перестають захоплювати, бентежити уяву легенди про **диканьківські «зачаровані місця»** (3.01.2014. № 1 (19048)) ← Повість Миколи Гоголя «Вечори на хуторі біля Диканьки», що була написана у 1829–1832 рр.;

в) **українською літературою ХХ ст.**: 1) **Не той тепер «Беркут»** (5.12.2013. № 143 (19036)) ← «Дим-димок од машин, мов дівочі літа... **Не той тепер** Миргород, Хорол-річка не та...» – Цитата з вірша Павла Тичини «Пісня трактористки. Як Олеся Кулик тікала на курси 1930 р.», написаного 1933 року; 2) **Україна в вогні** (29.09.2017. № 76 (19521))← **«Україна в огні»** – кіноповість Олександра Довженка, присвячена подіям Другої світової війни, долі сільської родини та простих селян. Уривки з кіноповісті вперше були надруковані російською мовою 1943 року, українською – 1962. Для газетного заголовка назву було трансформовано;

г) **сучасною українською літературою**: 1) **Україна – не Росія** (10.12.2013. № 145 (19038))← однойменна книга другого президента України Леоніда Кучми, що спочатку була написана російською мовою, потім перекладена українською мовою, вийшла друком 2004 року. Ця книга не є зразком художньої літератури. Її жанр можна визначити як публіцистично-аналітичний.

Окрему групу становлять прецедентні феномени зі сфери джерела **«Світова художня література»**. Наприклад: 1) **По кому подзвін...** (20.02.2014. № 20 (19067))← «По кому подзвін» (англ. «For Whom the Bell Tolls») – роман американського письменника Ернеста Гемінгуея, опублікований 1940 року. У романі розповідається історія Роберта Джордана, американського добровольця в лавах республіканців під час Громадянської війни в Іспанії. Роман був кандидатом на Пулітцерівську премію 1941 року; 2-а) **Друга родина «доктора Ватсона»** (14.03.2017. № 20 (19465)) ; 2-б) **Хірург Петро Юлійович Мурга був призваний у зону АТО навесні 2014-го. Відслуживши понад рік, «доктор Ватсон» – такий у нього позивний – демобілізувався. Той період збагатив лікаря досвідом, міцною армійською дружбаю** (14.03.2017. № 20 (19465)) ← джерело прецедентності – серія розповідей

і романів англійського письменника Артура Конана Дойля (1859–1930), що склали цикл «Пригоди Шерлока Холмса» про пригоди детектива та його лікаря-помічника Ватсона, який і став джерелом прецедентного імені; 3-а) **«Шкура невбитого Вовка»** (7.04.2017. № 27 (19472)) ← **«Шкура невбитого ведмедя»** – фразеологізм, що був запозичений з французької мови, де він вперше з'явився у відомій байці Жана Лафонтена «Ведмідь і два товариша» (1668 р.); 3-б) *...фракція БПП уже не є «вершником без голови» – цього тижня її очолив экс-представник Президента в парламенті А. Герасимов* (7.04.2017. № 27 (19472)) ← **«Вершник без голови»** – пригодницький роман відомого англо-американського письменника Томаса Майн Ріда, написаний у 1865 р.; 4) *Боротьба з корупцією – наче бій із вітряками* (14.04. 2017 року № 29 (19474)) ← джерелом прецедентності став «Дон Кіхот» – роман класика іспанської літератури Мігеля Сервантеса де Сааведри (1547–1616) про пригоди бідного дворянина Алонсо Кіхано, який уявив себе лицарем Дон Кіхотом і разом із вірним зброєносцем Санчо Пансою вирушив у похід проти зла й несправедливості на землі. Роман вперше був опублікований у двох томах: I том – у 1605 р., II том – у 1615 р. З часом роман перекладено всіма європейськими мовами. І сьогодні він залишається одним із найпопулярніших пригодницьких романів. **Бій з вітряками** – прецедентна ситуація, що вперше була описана в цьому романі і набула значення «безперспективної і безглуздої боротьби, боротьби з тим, що побороти неможливо»; 5) *Над прірвою у пшениці. Замість власного народу Україна годує західних консультантів* (7.06.2017. № 43 (19488)) ← **«Над прірвою в житі»** (англ. «The Cat cherin the Rue») – центральний твір американського письменника Джерома Селінджера, що побачив світ 1951 року. Роман перекладено майже на всі мови світу. У 2005 році журнал «Time» назвав його серед 100 найкращих англомовних романів, написаних починаючи з 1923 р., а видавництво «Modern Library» внесло його до списку 100 найкращих англомовних романів ХХ століття.

Незначний за обсягом прошарок становлять прецедентні феномени зі сфери-джерела «Російська література». Серед них такі: 1-а) *Неначе в тій байці* (20.12.2013. № 150 (19043)); 1-б) ... *Обкрутили вінничанку круг пальця – зник товар майже на сорок тисяч гривень... Залишається лише порадити жінці та й усім іншим не забувати байку про ворону та лисицю* (20.12.2013. № 150 (19043)) ← «Ворона і Лисиця» – байка відомого письменника Івана Крилова, що була написана не пізніше 1807 р.; 2) *Остани Бендери нашого часу* (21.07.2017. № 56 (19501)) ← джерело прецедентності – романи Іллі Льфа й Євгенія Петрова «Дванадцять стільців» і «Золоте теля», ім'я головного героя стало прецедентним; 3) *Нова «Молода гвардія»* (11.08.2017. № 62 (19507)) ← «Молода гвардія» – роман радянського письменника Олександра Фадєєва, присвячений молодіжній підпільній організації «Молода гвардія» (1942–1943), що діяла в Краснодарі під час Другої світової війни, багато членів якої були страчені німецькими окупантами; 4) *Що пенсія прийдешня нам готує* (15.09.2017. № 72 (19517)) ← «Что день грядущий мне готовит? / Его мой взор напрасно ловит, / В глубокой мгле таится он. / Нет нужды, прав судьбы закон...» – рядки з поеми О. С. Пушкіна «Євгеній Онегін», що й став літературним джерелом прецедентності.

Як засвідчує проаналізований матеріал, на шпальтах газети «Сільські вісті» використано прецедентні феномени літературного походження. Вони становлять 64% від загальної кількості виявлених у процесі дослідження одиниць. Автори аналізованого видання надають перевагу українській художній літературі як джерелу прецедентності. Цей факт, на наш погляд, красномовно свідчить про орієнтацію на україномовного читача, який добре знайомий з рідною літературою. Отже, активізація смислів, породжених прецедентними феноменами, що становлять основу когнітивної бази насамперед україномовних читачів, є безпосереднім комунікативно-прагматичним завданням цього мовного явища. Крім того, наявність прецедентних феноменів, сферою-джерелом яких є зарубіжна література (російська, американська, іспанська, англійська), свідчить

про те, що серед смислів, що входять до когнітивної бази україномовних читачів, є й такі, що виникли на основі текстів чужої культури. Звертання до таких смислів вказує, що ними добре володіють не тільки автори, а й читачі, яким вони адресовані. Відсутність будь-яких коментарів чи покликань на прецедентні феномени зі сфери-джерела «Зарубіжна література» є свідченням того, що учасники комунікації (насамперед автори) не сприймають їх такими, що потребують додаткових зусиль для декодування їхніх смислів. Навпаки, можна вважати їх універсальними прецедентними феноменами, що їх добре знають й україномовні читачі.

Виявлений мовний матеріал розкриває й інші аспекти функціонування прецедентних феноменів у масмедійному дискурсі України, що може становити тему подальших досліджень.

Быкова Л. В., Коптякова Е. Е. Функционирование прецедентного имени «Мюнхгаузен» в современных российских печатных СМИ // *Litera*. –2017. – №2. – С. 1-9. Режим доступа: http://e-notabene.ru/fil/article_22523.html

Блинова Ю. А. Прецедентные имена собственные в немецком газетном дискурсе: автореф. дис. ... к. филол. н.: специальность 10.02.04 – германские языки. – Самара, 2007. – 22 с.

Блинова Ю. А. Национально-прецедентный литературный оним в языке и дискурсе (на материале немецкого языка) // *Новое слово в науке: перспективы развития : материалы междунар. науч.-практ. конф. (Чебоксары, 10 сент. 2014 г.)*. – Чебоксары: ЦНС «Интерактив плюс», 2014. – С. 262–264.

Богданова І. В. Сугестивний потенціал прецедентних одиниць в українському медійному дискурсі початку ХХІ ст.: автореф. дис. ... к.філол.н.: спеціальність 10.02.01 – українська мова. – Вінниця, 2016. – 22 с.

Боярских О. С. Прецедентные феномены со сферой-источником «Литература» в дискурсе российских печатных СМИ (2004 – 2007 гг.): Дис. ... к.филол.н.: специальность 10.02.01 – русский язык. – Нижний Тагил, 2008. – 230 с.

Великорода Ю. М. Прецедентні феномени як засіб вираження культурної континуальності у медіадискурсі // *Гуманітарна освіта*

в технічних вищих навчальних закладах. – К.: НАУ, 2009. – №16. – С. 132-139.

Великорода Ю. М. Прецедентні феномени в американському медійному дискурсі (на матеріалі часописів «Time» та «Newsweek»): Дис. ... к.філол.н.: спеціальність 10.02.04 – германські мови. – Львів, 2012. – 220 с.

Великорода Ю. М. Інтерпретація трансформованих прецедентних феноменів // Слов'янський збірник. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. – Вип.17, ч. 1. – С. 106-111.

Великорода Ю. М. Становлення прецедентних імен та еволюція їх значення в американському медіадискурсі // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». – 2016. – №61. – С. 231-233.

Дарвиш Р. Э., Ибрагим В. Ф. (2014-а). Литературные прецедентные имена в российской и египетской прессе // Язык и культура. – 2014. – № 3(27). – С. 52-63. Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/literaturnye-pretседentnye-imena-v-rossiyskoy-i-egipetskoj-pressе>

Дарвиш Р. Э., Ибрагим В. Ф. (2014-б). Прецедентные имена со сферой-источником «политика» в российской и египетской прессе // Политическая лингвистика. – 2014. – №1. – С. 144–148.

Зеленька А. Р. Прецедентні біблійні топоніми в сучасному публіцистичному дискурсі (на матеріалі статей на культурну тематику) // Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Мовознавство». – 2013. – Т. 3. – С. 57–63.

Сахарук І. Типологія прецедентних феноменів у сучасному українському дискурсі // Лінгвістичні студії: зб. наук. праць. – Донецьк, 2011. – Вип. 23. – С. 197-203.

Сахарук І. Сфери-джерела прецедентності в текстах українських друкованих ЗМІ // Лінгвістичні студії: зб. наук. праць. – Донецьк: ДонНУ, 2012. – Вип. 25. – С. 162–167.

Сахарук І. В. Прецедентні одиниці як засіб реалізації сугестії в українському медійному дискурсі // Філологічні студії: Науковий вісник Криворізького національного університету: зб. наук. праць. – Кривий Ріг : НПП Астерікс, 2015. – С. 337–345.

Сприса О. Художня література як джерело прецедентності в енігматичному тексті (україно-арабомовні паралелі) // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2014. – № 61. – С. 93–103.

REFERENCES

- Byikova, L.V., Koptyakova, E. E. (2017). The functioning of the precedent name «Miunhgausen» in modern Russian print media. *Litera*. 2. 1-9. Access: http://e-notabene.ru/fil/article_22523.html (in Russ.)
- Blinova, Yu. A. (2007). Precedent proper names in the German newspaper discourse (Ph. D. Thesis, German languages). Samara (in Russ.)
- Blinova, Yu. A. (2014). National-precedent literary onym in the language and discourse (on the material of the German language). In *Novoe slovo v nauke: perspektivy i razvitiya* : materialyi mezhdunar. nauch.-prakt. konf. (Cheboksaryi, 10 sent. 2014 g.) (p. 262–264). Cheboksaryi: TsNS «Interaktiv plyus» (in Russ.)
- Bohdanova, I. V. (2016). Suggestive potential of precedent units in the Ukrainian media discourse of the early twenty-first century (Ph. D. Thesis, Ukrainian language). Vinnytsia (in Ukr.)
- Boyarskih, O. S. (2008). Precedent phenomena with the source sphere «Literature» in the discourse of Russian print media (2004 – 2007). (Master's thesis, Russian language). Nizhniy Tagil (in Russ.)
- Velykoroda, Iu. M. (2009). Precedent phenomena as a means of expressing cultural continuity in the media discourse. *Humanitarna osvita v tekhnichnykh vyshchyykh navchalnykh zakladakh*, 16. 132-139 (in Ukr.)
- Velykoroda, Iu. M. (2012). Precedent phenomena in American media discourse (based on “Times” and “Newsweek” magazines). (Master's thesis, German languages). Lviv (in Ukr.)
- Velykoroda, Iu. M. (2012) Interpretation of transformed precedent phenomena. *Slov'ianskyi zbirnyk*. 17, ch. 1. 106-111 (in Ukr.)
- Velykoroda, Iu. M. (2016). The formation of precedent names and the evolution of their significance in the American media discourse. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Serii «Filolohichna»*, 61, 231-233 (in Ukr.)
- Darvish, R. E., Ibragim, V. F. (2014). Literary precedent names in the Russian and Egyptian press. *Yazyk i kultura*. 3 (27). 52-63. Access: <http://cyberleninka.ru/article/n/literaturnye-pretседentnye-imena-v-rossiyskoy-i-egipetskoy-presse> (in Russ.)
- Darvish, R. E., Ibragim, V. F. (2014). Precedent names with the source sphere “politics” in the Russian and Egyptian press. *Politicheskaya lingvistika*, 1. 144–148 (in Russ.)
- Zelenska, A. R. (2013). Precedent Biblical toponyms in modern journalistic discourse (based on articles on cultural topics). *Visnyk*

Dnipropetrovskoho universytetu. Seriia «Movoznavstvo». Vol. 3, 57–63 (in Ukr.)

Sakharuk, I. (2011). The typology of precedent phenomena in contemporary Ukrainian discourse. *Linhvistychni studii*, 23. 197-203 (in Ukr.)

Sakharuk, I. (2012). Spheres-source of precedent in the texts of Ukrainian print media. *Linhvistychni studii*, 25, 162–167 (in Ukr.)

Sakharuk, I.V. (2015). Precedent units as a means of implementing a suggestion in the Ukrainian media discourse. *Filolohichni studii: Naukovyi visnyk Kryvorizkoho natsionalnoho universytetu: zb. nauk. prats. 13*, 337–345. Kryvyi Rih : NPP Asteriks (in Ukr.)

Sprysa, O. (2014). Fiction as a source of precedent in the enigmatic text (Ukrainian-Arabic parallels). *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriia filolohichna. 61*, 93–103 (in Ukr.)

Статтю отримано 14.11.2017

Anastasiia Synytsia

LITERARY SOURCES OF PRECEDENCE

The article is devoted to the question of definition and typology of spheres-sources of precedent phenomena that function in mass-media discourse. Using the method of continuous election from the «Silski Visti» newspaper, texts containing precedent phenomena, both in the headings and in the texts of publications, were selected and the spheres-sources of their origin were analyzed.

One of the most popular language phenomena today, which attracts the attention of not only linguists, is the precedent phenomena. The cognitive and communicative-pragmatic qualities of the precedent phenomenon, described in detail in well-known studies by Y. Karaulov, V. Krasnykh, D. Gudkov and others, make it almost the most frequent means of influencing the reader / listener, which is one of the reasons for its use in media resources not only in Ukraine.

Precedent phenomena of literary origin – not a single phenomenon in multilingual texts. The influence of literature on humanitarian processes in general allowed contemporary researchers to speak of literocentrism as one of the hallmarks of modern culture in general. In the study of precedent phenomena in different types of discourse, created in different languages (Russian, English, German, Arabic, etc.), the thesis of literocentrism is confirmed by numerous examples of the use of linguistic units of literary origin. Literocentrism is also a sign for the Ukrainian-language media discourse of the early twenty-first century.